

2016-06-10

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2016/66

Arbets- och företagsnämnden

Yttrande över promemorian ”Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd”, U2016/02685/SF

Förslag till beslut

1. Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över promemorian Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd U2016/02685/SF.
2. Arbets- och företagsnämnden beslutar att ärendet justeras i omedelbar anslutning till sammanträdet.

Sammanfattning

Nacka kommun har av Regeringskansliet anmodats att yttra sig över promemorian Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd U2016/02685/SF. Av promemorian framgår att regeringen har tagit initiativ till ett nytt kunskapslyft, i syfte att stimulera näringslivets kompetensförsörjning samt ge fler människor möjlighet att få jobb. Nu tar regeringen nästa steg och föreslår ett nytt rekryterande studiestöd. Syftet är att erbjuda nya möjligheter till ekonomiskt studiestöd så att de med störst behov av utbildning faktiskt också påbörjar studier. Nacka kommun har under många år arbetat med utbildning som ett viktigt verktyg för att ge fler människor möjligheter till innanförskap och egenförsörjning. Kommunen har goda erfarenheter av detta arbete, som ger goda resultat såväl för medborgarna som för samhället i stort. Det är positivt att nya insatser riktas till denna målgrupp så att så många som möjligt ges förutsättningar att komma till egenförsörjning. Av promemorian framgår att eleven måste ha varit inskriven på Arbetsförmedlingen i minst sex månader för att tillhöra målgruppen för det föreslagna studiestartstödet. I Nacka kommuns arbete med vuxenutbildning har det visat sig att det är avgörande att en elev kan påbörja en utbildning så snabbt som möjligt. I sammanhanget önskar kommun också lyfta fram problematiken i förslaget kring att elever som har varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen under ett halvår och därigenom kan vara berättigade till det föreslagna studiestartstödet ges en betydande ekonomisk fördel jämfört med elever som inte är berättigade till bidraget. Vidare föreslår promemorian att eleven inte ska ha genomgått någon längre utbildning tidigare och ett stort behov av grundläggande- eller gymnasial vuxenutbildning för att tillhöra målgruppen. Dessa regler förutsätter att kommunen gör ett

individuellt prioriteringsarbete och noga prövar varje ansökan. Av promemorian framgår inte heller om kommunerna kommer kompenseras för kostnaderna för prioriteringsarbetet.

Ärendet

Bakgrund

Nacka kommun har av Regeringskansliet anmodats att yttra sig över promemorian Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd U2016/02685/SF. Av promemorian framgår att regeringen har tagit initiativ till ett nytt kunskapslyft, i syfte att stimulera näringslivets kompetensförsörjning samt ge fler människor möjlighet att få jobb. Nu tar regeringen nästa steg och föreslår ett nytt rekryterande studiestöd. Syftet är att erbjuda nya möjligheter till ekonomiskt studiestöd så att de med störst behov av utbildning faktiskt också påbörjar studier. Studiestödet föreslås vara ett bidrag om 2 104 kronor per vecka, vilket motsvarar 9 117 kronor per studiemånad (2016). Den som har barn kan även få ett tilläggsbidrag. Studiestartstödet föreslås vidare kunna lämnas i högst 50 veckor. Målgruppen för studiestartförslaget är enligt förslaget personer i åldern 25 – 56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. För att tillhöra målgruppen föreslås även att personen ska ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader. Den som har haft studiemedel under de senaste tre åren är inte berättigad till studiestartstödet. Kommunerna föreslås pröva och fatta beslut om vilka personer som uppfyller villkoren vad gäller utbildningsbakgrund, utbildningsbehov och ålder.

Enhetens synpunkter

Arbets- och företagsenheten ställer sig positiv till syftet med rekryterande studiestöd. Nacka kommun har under många år arbetat med utbildning som ett viktigt verktyg för att ge fler människor möjligheter till innanförskap och egenförsörjning. Kommunen har goda erfarenheter av detta arbete, som ger goda resultat såväl för medborgarna som för samhället i stort.

För att tillhöra målgruppen föreslås att eleven måste ha varit inskriven på Arbetsförmedlingen i minst sex månader. I Nacka kommuns arbete med vuxenutbildning har det visat sig att det är avgörande att en elev kan påbörja en utbildning så snabbt som möjligt. När eleven är motiverad ökar möjligheterna att eleven lyckas genomföra utbildningen med goda resultat. Om eleven måste vänta försämras möjligheterna. Det blir dessutom en stor kostnad för eleven och samhället att klara försörjningen innan utbildningen startar. I Nacka kommuns vuxenutbildning kan eleven starta en utbildning några dagar efter att ansökan har lämnats in till kommunen. I sammanhanget önskar kommun också lyfta fram problematiken i förslaget kring att elever som har varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen under ett halvår och därigenom kan vara berättigade till det föreslagna studiestartstödet ges en betydande ekonomisk fördel jämfört med elever som inte

är berättigade till bidraget. Dessa elever behöver istället ordna sin försörjning genom studielån eller arbete parallellt med studierna, vilket kommunen befarar kan komma att påverka deras incitament till att söka arbete eller studier i ett tidigare skede än 6 månader.

Vidare föreslår promemorian att eleven inte ska ha genomgått någon längre utbildning tidigare och ett stort behov av grundläggande- eller gymnasial vuxenutbildning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Dessa regler förutsätter att kommunen gör ett individuellt prioriteringsarbete och noga prövar varje ansökan. Att arbeta med prioritering kräver administrativa resurser. Av promemorian framgår inte heller om kommunerna kommer kompenseras för kostnaderna för prioriteringsarbetet.

Enligt förslaget ska kommunerna samarbeta med Arbetsförmedlingen vid rekryteringen av elever som erbjuds det extra studiestödet. Nacka kommun har vid tidigare samarbete med Arbetsförmedlingen upplevt att myndigheten inte alltid anpassar sin verksamhet efter de lokala förutsättningarna. Nacka kommun efterfrågar därför tydliga former för samarbetet och ansvarsfördelningen mellan myndigheterna för att säkerställa att syftet med studiestartstöd uppnås.

Ett förstärkt rekryterande studiestöd kan dock motivera fler att söka vuxenutbildning och ha sin försörjning tryggad under tiden. I Nacka kommuns kundvalssystem inom kommunala arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning erbjuds flera insatser som är relevanta för målgruppen för det föreslagna förstärkta rekryterande studiestödet.

Ekonomiska konsekvenser

För Nacka kommuns del, kommer utredningens förslag att leda till ökade kostnader för det administrativa merarbetet. Studiestödet kan dock medföra att kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen kan minska. Det är svårt att uppskatta om införande av studiestartstöd kan leda till merkostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Det finns ett samband mellan föräldrars fattigdom och barns ekonomi, sociala relationer och aktiviteter. Barn till fattiga föräldrar har oftare egna ekonomiska problem och lägre levnadsnivå i allmänhet, men de flesta barn med fattiga föräldrar har en rimlig materiell levnadsstandard, fungerande sociala relationer samt en aktiv fritid.¹ När föräldrar ges ökade möjligheter till utbildning, och därmed ökar sin anställningsbarhet och framgång på arbetsmarknaden minskar risken för utanförskap och ekonomiskt beroende från samhället, vilket påverkar barnens livssituation positivt.

Bilagor

1. Yttrande över promemorian ”Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd”, U2016/02685/SF
2. Promemorian Studiestartstöd – ett nytt rekryterande studiestöd U2016/02685/SF

¹ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19103/2013-5-36.pdf>



Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Staffan Ström
Rektor för vuxenutbildningen
Arbets- och företagsenheten